

Upernavimmi Utoqqaat Illuat

5. juuni 025

All. nr./brevnr.:
2024-900-0001-22
Sull./sagsbeh.:
MS/LH/HH

Upernavimmi Utoqqaat Illuannik misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Utoqqaat illuanni Upernavimmiittumi (matuma kingorna utoqqaat illuat) misissuineq siumut kalerrisaarutaareersoq ombudsmandeqarfimmit misissuiartortunit 6. aamma 7. juni 2024-mi ingerlanneqarpoq. Misissuiartorneq ombudsmandeqarfiup suliassaata ilaattut ingerlanneqarpoq taamaalillunilu toqqaanartumik naammagittaalliuteqarneq tunngavigalugu misissuiartornerunani.

Misissuiartornermi inatsisitigut tunngavissat nalunaarusiami ilanngussaniittut innersuuppakka.

Misissuiartornermi peqataapput Ombudsmandeqarfimmit ombudsmandi Gedion Jeremiassen, immikkut siunnersorti Monica Schnügger, fuldmægtigi Luna Hansen aamma oqalutsi Hanne Heilmann.

Misissuiartornermi qulequttat nalunaarusiami uani ilanngunneqartut tamakkerlugit eqqartorneqanngillat.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartumut Upernavimmi Utoqqaat Illuat aamma Avannaata Kommunía (matuma kingorna kommune) oqaaseqaateqarnissamut periarfissaqartinneqarsimapput. 29. januar 2025-mi utoqqaat illuannit oqaaseqaatit kommunimit tiguakka. Oqaaseqaatit pisariaqarnerusut nalunaarusiami ilanngunneqarput.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Utoqqaat illuanni misissuiartornissaq siumut 19. aamma 26. februar 2024-mi oqarasuaatikkut kallerriutigineqarpoq, 12. marts 2024-milu misissuiartornissaq pillugu aammaarluni allakkatigut kallerriutigineqarluni. Tamatumunnga peqatigitillugu utoqqaat illuat qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuissamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Kommunimi ingerlatsivik misissuiartussamaarnermik 12. marts 2024-mi e-mailikkut ilisimatinneqarpoq. Tamatumunnga peqatigitillugu kommunip misissuinermi alapernaasertitaasutut peqataasinnaanera neqeroorutigaa, tamannalu kissaatigineqarpat ilisimateqqullunga. Tassunga atatillugu ingerlatsivimmit tusagaqanngilanga.

Misissuiartornissaq sioqqullugu najugaqarfik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut utoqqaat illuannit tiguakka.

Utoqqaat illuanni aqutsisoqatigiit sinniisuutitaralugit pisortaq taassumalu tullersortaa misissuiartortunit oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut arfinillit, najugaqartut arfineq-pingasut aamma ilaqutaasut marluk misissuiartortunit oqaloqatigineqarput.

Utoqqaat illuata initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

3. Utoqqaat illuat pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Upernavimmi Utoqqaat Illuat kommunimi utoqqarnik paaqqinniffiuvoq.

Utoqqaat Illuat nutaartaqarpoq december 2023-mi iserterfigeriaannaasumik, illullu nutaanngitsortaa 1986-mi sanaartorneqartoq. Pisortaqatigiinnit misissuiartortunut oqaatigineqarpoq, illup nutaanngitsortaata 2024-p aasaani iluarsartuunneqarnissaa pilersaarutaagaluartoq, tassa igalaat ussiimmata aammalu silaannarissarfiit atorsinnaanatik.

Illup nutaartaa puiguttortunngortunut ineqarfiuvoq, misissuinerullu nalaani najugaqartut arfineq-marluullutik.

Illup pisoqartaa marlunnik immikkoortortaqrpoq: inini quleriinni allermi immikkoortoq aamma inini alliup tullianni immikkoortoq. Illup nutaanngitsortaa marluuttarissanik arlalinnik initaqrpoq, taamaalilluni aappariit utoqqaat illuanni najugaqatigiissinnaallutik. Misissuinerup nalaani illup nutaanngitsortaani najugaqartut katillugit 24-upput.

Pisortaqatigiinit misissuiartortunut oqaatigineqrpoq, misissuinerup nalaani utoqqaat illuannut utaqquisuteqaratik.

Misissuiartornerup kingorna utoqqaat illuat nutaamik pisortartaqrpoq, taamanikkut pisortaasimasoo 2024-ip ukiaani soraarninngormat.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Pingaarnerusutigut maluginiagara unaavoq, utoqqaat illuanni najugaqartut tamarmik, utoqqaat illuanni najugaqarnertik naammagisimaarlugulu qujamasuutigigaat.

Najugaqartut amerlanersaat Upernaviup nunaqarfiinit qulingiluasuneersuupput. Utoqqaat Illuat Upernaviup pigisaatut kisiartaavoq.

Maluginiagarattaaq unaavoq, sulisut akisussaaffeqartuusut, aalajaatsuusut aammalu najugaqartunut pissaanermik atuinnginnissamik ukkatarinnilluartuusut. Paasinninnera unaavoq, sulisoqarniarnerup tungaatigut assut unaminartoqartitsisoqartoq, sulisulli suliaminnut assut tunniusimalluartuusut.

Maluginiagarattaaq unaavoq, pisortaqatigiit suliaminnut pimoorussillutik, najugaqartunit, sulisunit aamma ilaqutaasunit unamminarsinnaasut eqqumaffigalugit sulisut.

Pissutsit arlallit oqaaseqateqarnissannut pissutissaqartilersippaanga. Taakku tulliuttuni imm. 5-imiit 12-imut allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuineq pillugu inatsit

5.1. Pissaanermik atuineq pillugu inatsimmik tunniussineq.

5.1.1. Pisortaqatigiinnit misissuiartortunut oqaatigineqarpoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsimmik nutaamik 1. januar 2023-mi atuutilertoqarsimanagera maluginiarneqarsimanngitsoq.

Tamatumunnga atatillugu pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip assiligneqarneranik sulisut tamarmik tunnineqarsimanngitsut, soorluttaaq aamma pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip imarisaanik ilitsersuisoqartarsimanngitsoq.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarppoq, sulisut nutaat utoqqat illuanni suliasanik ilinniartinneqartartut, kiisalu pisariaqartitsineq aallaavigalugu sulisunut allanut ilinniartitsineq ingerlanneqartartoq, kisiannili sulisunit tamanit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi maleruagassat ilisimaneqanngitsut. Taamatuttaaq pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, ukiumut arlaleriarluni ullormik immikkut sammisaqarneq ingerlanneqartartoq, tassani sulisut peqatigalugit sammisaq aalajangersimasoq sammineqartarluni.

Ilutigitillugu pisortaqatigiinnit aamma oqaatigineqarpoq, sulisut ilinniagallit ikittuinnaasut, taamaalillunilu sulisunik ilinniarsimanngitsunik ilinniartitsiarnaq unamminartoqarsinnaasartoq.

Pisortaasumit oqaatigineqarpoq, pisortaasumut tullersorti ullut tamaasa sulisut suliaannik misissuisartoq aammalu kukkusoqarsimappat amigaateqartoqarpalluunniit naqqiissuteqartartoq.

Naggataatigut pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, pissaanermik atuineq qaqutigorsuaq atorneqartartoq, kiisalu ukioq ataaseq qaangiummat kingulermik pissanermik atuisoqartoq.

Najugaqartut tamarmik, misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigivaat, sulisut pissaanermik atuineq ajortut.

5.1.2. Pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 2, imm. 1-imi ersersinneqarpoq, utoqqarnik paaqqinniffinni Inatsisartut inatsisaata massuma assilillugu sananeqarneranik sulisut tamarmik tigusaqassapput. Aalajangersakkamittaaq ersersinneqarpoq, sulisut pisaanermik atuineq pillugu inatsisip tiguneranik imarisaanillu ilitersuunneqarsimaneq pillugit uppernarsaallutik atsiussaput.

Pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 2-kkut makkua ersersinneqarput:

"§ 2. Inatsisartut inatsisaanni matumani ilaatinneqartuni ulloq unnuarlu paaqqin-nittarfinni, najugaqarfinni illersugaasuni, ulloq unnuarlu neqeroorutini aamma utoqqarnik paaqqinniffinni, najugaqarfinni Inatsisartut inatsisaata massuma assilillugu sanaqqinneqarneranik sulisut tamarmik tigussapput taassumalu immarisai pillugit ilitersuunneqassallutik.

Imm. 2 Inatsisartut inatsisaata massuma assilillugu sananeqarneranik tunniussissaaq imarisaalu pillugit ilitersuinnissaq aqutsisup taassumaluunniit tullersortaata pisussaaffigaa.

Aalajangersakkat oqaaseqaataani makkua ersersinneqarput:

"Imm. 1-mut

Inuit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni, ulloq unnuarlu neqeroorutini, najugaqarfinni illersugaasuni utoqqarnullu paaqqinnittarfinni sulisut, pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat suut atuunnersut pillugit ilinniartinneqarsimanissaat tunngaviumik pisariaqarpoq.

Sulisunut nutaanut tamanut ilisarititsinermi taamaammat pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat atorineqarnissaat eqqartorneqassapput. Tassani atorfinitsitaanerup qanoq sivisutiginera apeqqutaanngilaq. Taamaammat piffissami killilimmi imaluunniit naatsorsuutigineqartutut sivikitsuinnarmik atorfinitsitsinerne ilisarititsisoqassaaq.

Malittarisassanik tigusinini pissaanermillu atuineq pillugu sulilersup suliaraqfissaani pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat pillugit pinngitsuugassaanngitsumik ilitersuunneqarnini pillugit uppernarsaammik allaganngorlugu sulisoq atsiussaaq. Suliassaqarfinni pissaanermik atuiiffiusuni sulisut, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni, ulloq unnuarlu neqeroorutini aamma utoqqarnik paaqqinniffinni malittarisassat atorineqartut pillugit paasinninnissaat aalajangersakkami siunertarineqarpoq.

Sulisup Inatsisartut inatsisaata assilineranik taamaallaat tunineqarnera taamaammat naammannngilaq. Sulisoq malittarisassat atorineqarnissaannut aamma ilitersorneqassaaq, taamaalilluni sulisup malittarisassat najugaqarfinni ataasiakkaani atorineqarnissaat paasissammagu. Atsiorlugu uppernarsaanermigut sulisup malittarisassanik tigusisimanini paasinnissimaninilu uppernarsassavaa.

Imm. 2-mut

Suliassaqarfimmi naleqquttumi malittarisassat pillugit ilitersuinermit akissuusaasuuneq aqutsisumiippoq imaluunniit taassuma tullersortaaniilluni. Aqutsisup

ilitersuinissamik pisussaaffiup sulisunut allamut tunniussisinnaanera akornutissaqanngilaq.

Naggataani sulisup Inatsisartut inatsisaannik tunineqarnissaa, sulisullu imaa atorneqarnissaalu pillugit naammattumik ilitersorneqarnissaa aqutsisup taassumaluunniit tullersortaata akisussaaffigaa.”

5.1.3. Paasinninnera unaavoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip assilinerata sulisunut tunniunneqartarnissata pisussaaffiunera pisortaqatigiinnit ilisimaneqarsimanngitsoq.

Taamatuttaaq paasinninnera unaavoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip imarisata atorneqarneratalu sulisunut ilitersuutigineqartarnissaata pissaaffiunera pisortaqatigiit ilisimasimanngikkaat.

Maluginiarpara, pisortaqatigiit pisariaqartitsineq aallaavigalugu sulisunut nutaanut ilitersuisartut, pisortaasumut tullersortaasoq ulluinnarni suliasanut misissuisarteq, kiisalu aallaaviatigut sulisut najugaqartunut pissaanermik atuineq ajortut.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu, paasinninnera unaavoq, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip sulisunut paasissutiginissaa atornissaalu, utoqqaat illuanni pisortaqatigiinnit eqqumaffigineqarnerunialersoq, tassunga ilanngullugu najugaqartut pisinnaatitaaffiinik ersarisaneq.

Kommunimit aamattaaq oqaatigineqarpoq, 2025-ip aallartinnerani pissaanermik atuineq pillugu inatsit sulisunut ersarinnerusumik ilitersuutiginiarneqartoq.

Qulaani oqaatigineqartut naliliininnut allanngortitsinngillat, tassa pissaanermik atuineq pillugu inatsit nutaaq 1. januar 2023-mi atuutilersoq pisortaqatigiinnit eqqumaffigineqarsimannginnera ajuusaarnartutut isigigakku.

Oqaatigineqartuttaaq aamma naliliininnut allanngortitsinngillat, tassa pissaanermik atuineq pillugu inatsisip sulisunut tunniunneqartarnissaa pisortaqatigiinnit qulakkeerneqarsimanngimmat, kiisalu pissaanermik atuineq pillugu

inatsisip imarisaanik atornissaanillu sulisut ilitsersuunneqartarsimanngimata.

Erseqqissaatigissavara, utoqqaat illuannit, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip assilineqarneranik sulisunut tunniussinikkut, inatsimmi § 2-p malinneqarnissaa qulakkeerneqassammat, kiisalu inatsisip imarisaanik atornissaanillu sulisut ilitsersorneqarnissaat qulakkeerneqassalluni.

Kaammattuutigissavara, pissaanermik atuineq pillugu inatsisip imarisaanik atorneqarnissaanillu pisortaqatigiit ilitsersuusiussasut, kiisalu ilitsersuutit taakkua sulisut allagarsiiviannut nivinngarneqarlutik.

Kommunimit oqaatigineqartut tusaatissatut tiguakka immikkoortumullu tassunga iliuuseqaqinnanaga.

5.2. Pulaartoqartarnissamik killilersuineq

5.2.1. Pisortaqatigiinnit misissuiartortunut oqaatigineqarpoq, ulluinnarni nal. 9-21-p akornani pulaarfiusarteq. Taamatuttaaq pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartup inigisaanni pulaarneq pippat, piffissaliusap avataatigut najugaqarteq aamma pulaartoqarsinnaasarteq.

Pisortaqatigiinnit aamma oqaatigineqarpoq, pulaartut qanigisaminnut pulaartillutik imeruersaatinik aalakoornartulinnik nassaqqusaanngitsut. Paasinninera unaavoq, pulaartut inini ataatsimoorfiusuni najugaqartulluunnit inigisaannut imeruersaatinik aalakoornartulinnik nassaqqusaanngitsut. Imatut paasivara, imigassanik aalakoornartulinnik nassataqartut tamarmik sulisunit anisinneqartartut, kiisalu pulaartoq inini ataatsimoorfiusuni imaluunniit najugaqartup inaanni imigassartortoq utoqqaat illuanit aneqquneqartarteq.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, pulaartut imigassanik aalakoornartulinnik nassarlutik najugaqartut peqatigalugit najugaqartut inaanni festertut naamattoortakkatik unamminartinneqartartut.

Siornatigut pisimasuusimasoq pisortaqatigiinnit oqaluttuarineqarpoq, tassani pulaartoq najugaqartup inaani najugaqartorlu ima aalakoorsimatigipput, sulisunit pulaartoq pineqartoq utoqqaat illuannit aneqquneqartariaqarsi-malluni. Imatut paasivara, tamartumani pineqartoq taanna anisimasoq.

5.2.2. Pissarnermik atuineq pillugu inatsimmi § 44-mi ersersinneqarpoq, utoqqarnut paaqqinniffinni najugaqartut kikkut pulaartorerusunnerlugit nam-minneq aalajangissagaat.

Piffiilli ilaanni pulaartunut aalajangersimasunut inimi ataatsimoorfiusumi isersimasinnaaneq killilerneqarsinnaasarpoq.

Pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 45-mi ersersinneqarpoq:

”§ 45. Najugaqarfinni § 44-mi taaneqartuni inuit ataatsimoorussanut pulaartut ilaasa isersinnaanerit killilersorneqassasoq, kommunimi najugaqarfigisami kom-munalbestyrelsip aalajangersinnaavaa, imaattoqarpat:

1) pulaartoq najugaqartunut allanut sulisunulluunniit nakuuserpat nakuusernis-samilluunniit qunusaaripput, imaluunniit allatut najugaqartut sinnerinut sulisu-nulluunniit ulorianartorsiortitsisumik pissusilersuuteqarpat,

2) pulaartoq, timikkut nakuuserneq pineqanngikkaluartoq, najugaqartunut allanut sulisunulluunniit ajoqusersuipat imaluunniit nakkarsaappat, imaluunniit

3) pulaartup pissusilersornera annertuumik uumitsatsitsipput imaluunniit naju-gaqartunut najugaqartunut sulisunullu nalinginnaasumik toqqissisimanngin-nermik pilersitsipput.

Stk. 2. Pulaartup inigisap ilaanut najugaqartup kisimi atorsinnaasaanut iser-sinnaanissaa kommunalbestyrelsip imm. 1 malillugu aalajangiinnermini qulak-kiissavaa.

Pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 45-p oqaaseqaatitani ersersin-neqarpoq, pulaartut aalajangersimasut init ilaannut ataatsimoorussanut killi-liiffigineqarnerat akornutaassanngilaq, najugaqartup kisimi inimit atorsin-naasaanut isersinnaaneranut. Tamanna ima isumaqarpoq, aaqqiissuteqar-toqartariaqarpoq najugaqartup ini kisimi atorsinnaasaanut iserniarluni init ataatsimoorussat aqqusaaqqaarneqartariaqassappata. Sulisut aaqqiissute-qarnissaq suliassarivaat.

Pisuni, maannakkorpiaq pisariaqartitsinneq eqqarsaatigalugu, suliap kommu-nalbestyrelsimit suliarineqarnerani, paaqqinniffik pulaartarnermut killili-i-nissamut aalajangiigallarnissamik periarfissaqarpoq. Aalajangiigallarnerli

aalajangiigallarnerup atuutilersinneqarnerata kingorna kommunalbestyrelsimut sapinngisamik piaartumik akuerisassanngorlugu saqqummiunneqassaaq. Tamanna pissaanermik atuineq pillugu inatsisip § 47-ani ersersinneqarpoq.

5.2.3. Naliliinera unaavoq, utoqqaat illuanni ininut ataatsimoorussanut illumi malittarisassat atuutsinneqartut, pissutsit aallaavigalugit malittarisassaliussinerit iluaniittoq. Taamaammat utoqqaat illuanni sulisut pulaartunut inini ataatsimoorfiusuni imigassamik aalakoornartulinnik atueqqusinnginnerat ajornartorsiutaasutut isiginngilara.

Pulaartut najugaqartut peqatigalugit najugaqartut inaanni imigassamik aalakornartulinnik atuisarnerat sulisunut najugaqartunullu allanut unamminartoqartinneqartarnera paasisinnaavara.

Taamaattoq pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 44-p toqqaannartumik malitsigivaa, pulaartut illup ilaanut innutaasup kisimi atorsinnaasaanut isersimasinnaannginneq pillugu aalajangiisoqarsinnaannginnera.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga, imigassanik aalakoornartortalinnik nassarlutik najugaqartup iniani pulaartunut tamanut utoqqaat illuata inerteq-quteqarnermut periaasia inatsisip maleruagassartaanut naapertuutinngitsoq.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut nalunaarutigineqarpoq, utoqqaat illuanni sulisut ilisimatinneqarsimasut, najugaqartut namminneq inigisaminni pulaartoqarnisamut killilersorneqassanngitsut, aammalu pulaartut imigassanik aalakoornartulinnik nassarsinnaatitaasut, najugaqartut nammineq inigisaanni kisimi najoqqarneqarsinnaasunik.

Kaammattuutigissavara, utoqqaat illuannit pulaartunut inini ataatsimoorussani isersimasinnaaneq killilerniarneqarpat, pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi pulaartoqarsinnaanermut killilersuinerup malittarisassiunneqarneri pillugit malitassat utoqqaat illuanit malinneqarnissaat.

Utoqqaat illuata oqaaseqaatai tusaatissatut tiguakka pisumullu tassunga iliuuseqaqqinnanga.

5.3. Matunut parnaarsaatit

5.3.1. Utoqqaat illuanni ininik alakkarterinermut atatillugu misissuiartortunit maluginiarneqarpoq, immikkoortortat ilaanni silamut matut parnaarsartunik qipisartunik arlalinnik pilerneqarsimasut.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, parnaarsartut taakkua unnuakkut ator-neqartartut.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq, parnaarsartut pingaartumik puigut-tortunngortunut immikkoortortami najugaqartut silamut aniniaqattaartar-tunut atorneqartartut.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartut mattunneqarneq ajortut.

Pisortaqatigiinnit ilaatigut aamma oqaatigineqarpoq, silamut matu unnuakkut parnaaqqatinneqartartoq, taamaalilluni najugaqartut unnuakkut aninngin-nissaat qulakkeerneqartartoq.

Naggataatigut pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, parnaarsaatit qipisartak-kat atorneqarnissaat kommunimi teknikkeqarfimmi sulisunit oqaasiinnakkut akuerineqarsimasoq.

Kommunimut saaffiginninnikuuvunga pissutsit pillugit. Kommunimit e-mailik-kut 23. juli 2024-meersukkut oqaatigineqarpoq, oqaasiinnakkut akuersis-suteqarsimanermut atatillugu paasissutissanik piniarneq ajornakusoorsima-soq.

Tamanna kommunimit ilaatigut tunngaveqartinneqarpoq, ajoraluartumik isumaqatigiisut allanneqarsimanngitsoq, kiisalu kommunimi teknikkeqar-fimmi maannakkut atorfeqartut atorfininneri sioqqullugit isumaqatigiissut tunniunneqarnikuusimassasoq.

Kommunimit aammattaaq oqaatigineqarpoq, pisortaqatigiinnit nalilerneqartoq, paarnaarsartut taakkua taarserneqassasut, maannakkullu misissorneqartoq parnaarsaatinut taarsiullugu isumannaallisaatitut suut atorneqassanersut.

5.3.2. Pissaanermik atuineq pillugu inatsit "matunik ammaassutit immikkut ittut" pillugit aalajangersagaqarpoq. Tamanna § 42-mi ersersinneqarpoq:

"§ 42. Najugaqartunut aqutsisup, taassumaluunniit tullersortaa matuni silarlarni matunik ammaassutit immikkut ittut inummut ataatsimut arlaqartu-nulluunnniit piffissami killilimmi atorsinnagai, kommunimi angerlarsimaf-figisami kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa, imaattoqarpat:

1) Inuup inuilluunniit arlallit najugaqariaatsimik qimatsinermigut/qimatsinermikkut timikkut annertuumik imminut allanilluunniit annertuumik ajoqusiinissat/ tutsuiginartumik aarlerinaateqarpat, aamma

2) taamatut aarlerinerup pinngitsoortinnissanut pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqartilluinnarpassuk, aamma

3) Inatsisartut inatsisaanni periarfissat allat kinguneqanngitsumik atorneqa-reersimappata.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu matunik ammaassutitut immikkut ittunut ilaapput matup tigummivii marloqiusat, matumik ammaaniarluni marloriarluni toorneqartussat assigisaallu. Suliniut imatut matumik parnaarsaataassanngilaq, pineqartulli killilersugaanani ingerlasinnaaneranut atatillugu kinguarsaataas-salluni, taamaalilluni sulisut maluginiarsinnaassammassuk pineqartoq anisoq.

Imm.3. Imm. 1 malillugu suliniut aallartinneqarpat, najugaqartut killilersugaanatik ingerlasinnaanerat mianeriniarlugu maumi kalerrisaarummik ikkussisoqassaaq, taamaalilluni najugaqartut ammaassummik immikkut ittumik namminneq atuisinnaanngitsut matumik ammaanissamut pisariaqar-titaminnik ikiyeqassammata. Najugaqartut imm. 1 malillugu suliniuteqarner-mut ilaasut, § 43-mi aalajangersagaq tamatuma peqatigisaanik atorneqarpat aatsaat anitsaaliugaasinnaapput."

§ 34-mi ersersinneqarpoq:

"§ 34. §§ 39-miit 42 ilanngullugu malillugit kommunalbestyrelsip aalajanger-neranut tunngavittut pigineqassapput:

1) tarnikkut piginnaasakillismaneq pillugu suliamut tunngatillugu uppernar-saatit pisariaqartinneqartut,

2) suliniutitp aallartinneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq eqqarsaatigineqartoq aalajangerneqartinnaq, inunnik perorsaanerit paaqqutarinninnerillu aallartin-neqarsimasut pillugit paasissutissat,

3) suliniutitp qanoq sivisutigisumik pisariaqartinneqarnissaanik naatsorsuutigini-nneq pillugu paasissutissat, aamma

4) qanigisaasut angajoqqaatulluunit akisussaataasooqarpat angajoqqaatut akisussaataasup suliniummuteq qarsaatigineqartumut oqaaseqaataa. "

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 42 ersersinneqarpoq:

”Imm. 1-mut

Allat tamaasa iluatsinngitsumik misilinneqareersimatilluigit, pisuni immikkut ittuni, matuni silarlarni matunik ammaassutit immikkut ittut, najugaqarfimmi aqutsisup taassumaluunniit tullersortaata atorsinnaagaat, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa. Innutaasut ilaasa annertuumik ataavartumillu tarnikkut pisinnaasakillisasut aninissaat imminnut allanulluunniit annertuumik inuttut ajoqusiinissaat pinngitsoortin-niarlugu imaluunniit ajornarnerulersinniarlugu, uani assersuutigalugu matup tigummivii marloqiusat, matup tigummivii matumik ammaanissamat marloriarlugit toorneqartussat assigisaallu pineqarsinnaapput.

Imm. 2-mut

Parnaarsaativiit atorineqassanngillat. Suliniutit allat annikinnerusumik akuliuf-fiusut atorlugit iluatsinngitsumik misilinneqareerpata, assersuutigalugu aqqusinermi angallannikkut pissutsit ulorianartut, pinngortitap immikkut pis-susaa pineqartup tammarsinnaaffia imaluunniit silap pissusaa (sakkortuumik issinnera imaluunniit kianneri), suliniutit taakku atorineqarnissaannut tunnga-viusinnaasut uani pineqarsinnaapput. Matuni silarlarni matunik ammaassutit immikkut ittut atornissaannut, immikkut ittumik matunut ammaassutitut ilusilimmik anertunerusumik akuliuttoqartinnagu, tassunga atatillugu systemi-tut kalerrisaarutitut systemitullu sumiissusersiutitut ilusillit atorlugit annikinnerusumik akuliunermik iliuuseqarneq siulliullugu kinguneqanngit-sumik misilinneqareersimanissaanut, taamaalillutik pissutsit taamaattut allanngortinngillat.

Najugaqarfissat il.il. illuatigut ima aqqissorneqarsimanissaat, innutaasumit nammineersinnaanngitsumit illumik qimatsilersillugu sulisunit ajornanngit-sumik takuneqarsinnaanissaat taamaalilluni tulluartsuussagaluarpog, tassami piffissaagallartillugu qanoq iliornissamat piareersaatit pisariaqartut aalajan-giiffigineqarsinnaassagaluarmata.

Imm. 3-mut

Innutaasoq najugaqarfimminit anitsaaliugaasoq pineqartinnagu, kikkut tamarmik matunik ammaassutit immikkut ittunik ammaasinnaanngitsut pisariaqartumik ikiorneqassapput.”

5.3.3. Pisortaqatigiit najugaqartunut isumassuinerminnut ilaatillugu utoq-qaat illuanni najugaqartut, ilaatigut qaavatigut atisaqaratik aammalu utoq-qaat illuannut utersinnaajunnaarnissaat eqqarsaatigalugu pinaveersaartitsi-niartut paasisinnaavara.

Unali naliliinerivara, silamut parnaarsuineq pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi matunut ammaassutit immikkut ittunik atuisinnaaneq pillugu malittarisassanut naapertuutinngitsoq, tassa akuersissummik kommunal-bestyrelsimut siumut piniartoqarsimanngimmat, aamma parnaarsaaser-sueriaatsit matunik parnaarsuinertut pissusilimmik isikkoqarmat.

Pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 42-mi imm. 2-p imm. 2-ani ersarisumik takuneqarsinnaavoq, suliniut imatut matunik parnaarsaataassanngilaq, pineqartulli killilersugaanani ingerlasinnaaneranut atatillugu kisimi kinguarsaataassalluni.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut nalunaarutigineqarpoq, matut taakkua parnaarsaatillit Suliffeqarnermut Nakkutilliisoqarfimmit uparuarneqarsimasut, tamannalu tunngavigalugu sillimianiarnermut tunngasutigut ilaatigut allatut ittunik atuisoqalernissaanut misissuisoqarsimasoq. Maluginiarpara, matut sulisunit akisussaaffigineqartut, soorlu toqqorsiviit inillu nakorsaataasivillit maannakkut kisimik parnaaqqatinneqartalersimasut.

Utoqqaat illuannut eqqumaffigeqqussavara, pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi matuni silarlarni matunik parnaarsuisarneq pillugu malittarisassat maleqqullugit, kiisalu pisariaqartillugu matunut parnaarsaatit immikkut ittut atulernissaanut akuersisummik kommunalbestyrelsimut piniartoqassasoq.

6. Allakkat

6.1. Pisortaqatigiinnit misissuiartortunut oqaatigineqarpoq, najugaqartut allagarsiassaar aallaaviatigut najugaqartunut pineqartunut tunniunneqartartut. Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, allakkat ammarnissaanut atarnissaannullu sulisut ikiuuttartut, najugaqartut tamanna kissaatigippassuk.

Pisortaqatigiilli tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaat, najugaqartut isertitaasa allagartaat, tassunga ilanngullugit utoqqalinersiat pillugit allakkat pisortaqatigiinnit ammarneqartartut aammalu najugaqartut mappiannut nalunaarsorneqarlutik.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, allakkat taakkua ammarneqartartut, arlaleriarluni utoqqaat illuanni misigineqartarmat, utoqqaat illuanni najugaqarnermi akiliutit kommunimiit ilanngaatigineqarneq ajortut. Utoqqalinersiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 23. november 2015-meersoq innersuutigaa.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, kommune utoqqalinersianiit ilanngaas-sereersimatinngu, utoqqalinersianiit ilanngaatitittannginneq najugaqartunut aningaasatigut oqimaarsaataasartoq, taamaattumillu allakkat ammarneqartartut.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq, najugaqartut isertitaminnut allagarsiaat najugaqartut najugaannut allakkatigut tunniunneqartartut, aammali utoqqaat illuata e-mailianut nassiunneqartartut.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, aqutsisoq kommunimut saaffiginnin-nikuusimagaluartoq apeqqutigalugu suna pillugu najugaqartut isertitaannut allagartaasa assilineqarnerat utoqqaat illuata e-mailianut nassiunneqartarnersut, kommunimiilli utertiffigineqarnikuusimanatik.

Pissutsit pillugit kommunimut attaveqarnikuuvunga. Kommunimiit e-mailikkut 23. juli 2024-meersutigut oqaatigineqarpoq, ilumoortoq, manna tikillugu najugaqartut isertitaanut allagartat utoqqaat illuata aqutsisuata e-mailianut toqqaannartumik nassiunneqartartut, isertitallu allagartaat taas-
suma najugaqartunut agguaattarai.

Kommunimit aammattaaq oqaatigineqarpoq, periusaasoq taanna atorineqarunnaassasoq, siunissamilu isertitat allagartaat najugaqartunut toqqaannaq tunniunneqartalissasut, najugaqartut allatut oqariartuuteqanngippata.

6.2. Oqaatigissavara, Tunngaviusumik Inatsimmi § 72-ikkut ilaatigut aalajangersarneqarmat, allagarsianik arsaarinninneq ammaasarnerlu inatsisitigut tunngavissaqartinnagu eqqartuussivilluunniit aalajangiitinnagit pisinnaangitsut.

Najugaqartut allagarsiaannik arsaarinnittarneq najugaqartumulluunniit allakkanik, najugaqartoq akuersitinnagu ammaasinnaaneq pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi kapitali IV-kkut inerteqqutaammat.

Taamatuttaaq najugaqartoq akuersiteqqaarnagu najugaqartup allagarsiaanik arsaarinnissinnaaneq imaluunniit najugaqartoq akuersiteqqaarnagu najugaqartup allagarsiaanik ammaasinnaanermik inatsimmi allami aalajangersagaqanngilaq.

6.3. Pisortaqatigiit najugaqartut aningaasaqarnerannik, ilaatigut utoqqalinersiat eqqortumik tunniunneqarnissaat qulakkeerniarlugu ikiuerusuttarnerat paasisinnaavara.

Naliliinerali unaavoq, utoqqaat illuanni najugaqartut akuersiteqqaarnagit allakkanik ammaasinnaanerat inatsisitigut tunngavissaqanngimmat.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu, maluginiarpara najugaqartut isertitaasa allagartaat utoqqaat illuanni pisortap emailianut nassunneqartarunnaarsimasut, isertitalli allagartaat najugaqartut ataasiakkaat allakkanut nakkartitsiviannut nassiunneqartalersimasut.

Taamatuttaaq maluginiarpara, najugaqartut isertitamik allagartaannik atuffanneqarusunnersut aperineqartartut.

Pisimasut oqaatigineqartut naliliinunnut allannguinnigillat, tassa *uttoqqaat illuanni najugartut puiguttortunngorsimanngitsut allagarsiaannik ammaasinnaaneranik allakkatigut akuersissummik naleqquttumik isumaqatigiissusior-toqaaqaartariaqartoq, najugaqartup kissaatigippagu, siunissami allagarsiaminnik utoqqaat illuata ammaasinnaanera pillugu.*

Isorisarialittut isigivara, kommunip piffissami sivisuumi najugaqartut isertitaasa allagartaannik, inummot paasissutissanik imaqartunik utoqqaat illuannut nassiussisarnerat, naak aamma tamanna pillugu utoqqaat illuanniit kommune ilisimatinneqareersimagaluartoq.

Pisumut tassunga atuumassutilimmu iliuuseqaqqissanngilanga.

7. Sulisunik amigaateqarneq napparsimallunilu sulinngittarnerit

7.1. Misissuiartorneq sioqqullugu utoqqaat illuata allagai tiguakka, taakkunanilu utoqqaat illuanni suliatigut pingaarnertut ajornartorsiutaasut ilaatigut allaaserineqarput.

Allaaserisami pisortaqatigiit ilaatigut allaaseraat, suliatigut pingaarnertut unamminartinneqartoq tassasoq ilinniarsimasunik sulisoqarniarneq.

Aammattaaq pisortaqatigiinnit allaaserineqarpoq, ilinniarsimasunik sulisoqarniarnermut ajornartorsiutip annersarigaa Upernavimmi sulisunut inissaaleqineq.

Misissuiartornermi pisortaqatigiit taamatuttaaq oqaatigaat, utoqqaat illuanni najugaqartut amerlanersaat ikiortarialiusut, tassa najugaqartut nikissinnaarpianngitsut amerlammata.

Taamatuttaaq pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, sulisut akornanni ilaatigut akissarsiffinni, nalliuttuni silaginneranilu napparsimallutik sulinngitsoortartut amerlasut. Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, sulinngitsoortarneq utoqqaat illuanni pigaartunik sulisoqarniarnermut assut unamminartunik pilersitsisar-toq.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq, sulinngitsoortarnerpassuit najugaqartut paaqqutariniarnerinut eqquinerluttartut, kisiannili najugaqartut pingaarnertut pisariaqartitaminnik ikiorneqartartut, naak sulisut akornanni sulinngitsoortarneq annertugaluartoq.

Ilutigitillugu pisortaqatigiinnit aamma oqaatigineqarpoq, sulinngitsoornerit annertugaangata najugaqartut nalaannartut siniffimmiitiinnarneqartariaqartartut, najugaqartut nuunnissaannut kivittaatit atornissaat piffissaqarfigineqarneq ajormat.

Aammattaaq pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, ilaatigut sulisut suliaartortut paarlaasusaaq takkutinngikkaangat suleqqiinnartariaqartartut. Pisortaqati-

giinnit oqaatigineqarpoq, sulisut ilaatiguit akunnerit 16-nit sulisariaqartartut. Pisortaqatigiinnit pisimasoq oqaluttuarineqarpoq, tassa sulisusaarunneq peqqutigalugu sulisoq ataaseq akunnerit 36-it sulisariaqarsimasoq.

Misissuiartortunit igaffimmi sulisut aamma eqqiaasut oqaloqatigineqarput, taakkualu tamarmik oqariartuutigivaat, akulikitsumik najugaqartut paaqqutarineqarnerannut ikiuuttarlutik.

Pisortaqatigiinnit oqaluttuarineqarpoq piffiit ilaanni sulisoq ataaseq kisimi suliaartorsimasoq, taamaalillunilu pisortaqatigiit kommunimi isumaginninnermut pigaartuusoq attavigisariaqarsimallugu, taassuma sulisut ilaat utoqqaat illuannut suliaartortissimallugu.

Misissuiartortunit najugaqartoq ataaseq oqaloqatigineqarpoq, taassumalu eqqaavaa, isumagineqarnissaminut sulisunit eqqumaffigineqassanani aammalu eqqiluisaarnikkut isumagineqarnissaminut piffisaqarneq ajortut, soorlu uffarnissamut aamma qulinnissamut. Najugaqartuttaaq oqaatigivaa, sulisut qimaannartaraanni, naak ikiorneqarnissaminik pisariaqartitsigaluarluni.

Misissuiartortullu qanigisaasumik, arnaa utoqqaat illuanni najugaqartoq siniffimmilu nalaannartumik oqaloqateqarput. Qanigisaasumit oqaatigineqarpoq, nammineq isumaqarluni anaanani akuttuallaamik siniffimmiit makitinneqartarnera akuttuvallaartoq, kiisalu anaami piffissaatillugu eqqiluisaarnikkut sulisut isumaginninneq ajortut. Qanigisaasumit oqaatigineqarpoq, nammineq isumaqarluni tamanna sulisut amigarnerannik peqquteqartoq. Qanigisaasumit oqaatigineqarpoq, sulisut naammannginnerat peqqutigalugu, pingaartumik unnuakkut anaanani ernumagisarlugu.

Misissuiartortut sulisumik oqaloqateqarput, taassuma oqaatigivaa, sulisunik amigaateqarneq najugaqartunut sunniuteqartartoq, kisiannili najugaqartut kalerrisaarutikkut sianeraangata nangii taarserneqartuaannartut.

Sulisup allap misissuiartortunut oqaatigaa, suliassat nukingiunneqartariaqartut, najugaqartut nalinginnaasumik eqqiluisaartinnissaat kinguartinneqartartoq, aammalu eqqiaasut suliassatik aqagumut kinguartittariaqartaraat.

Misissuiartortunit isumaqarfigineqarpoq, sulisut najugaqartunut isumassuinissamut- aamma isumaginninnissamut angummmassinnaaneq ajortut, kiisalu isumaginninnikkut pingaarnersiuiinermi suliassat pingaannginnerusut kinguartinneqartartut, soorlu aamma siniffimmi nalaannartut kingulliunneqartariaqartartut.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut nalunaarutigineqarpoq, sulisut ilinniarsimasut suli amigaatigineqartut, kommunili aaqqiissutissanik ujartuileruttortoq.

Kommunimittaaq oqatigineqarpoq, najugaqartunut eqqiluisaartitsineq sammisassaqaartitsinerlu eqqumaffigineqarnerulersoq.

Oqaatigineqartut taakkua naliliinera allanngortinngilaat, tassa pisortaqaatigiinnit oqaatigineqartutut, sulisunik ilinniarsimasunik amigaateqarneq aammalu piffiit ilaanni sulisut suliartunngikulaarnerat ernumanartutut isigigakku. Pissutsit taamak innerat, utoqqarnik najugaqarfinni allani misissuiartorfisarsimasanni takornartaanngitsoq ilisaraara.

Kaamattuutigissavara, sulisunik ilinniarsimasunik amigaateqarneq kiisalu sulisut akornanni piffiit ilaanni peqquteqarani sulinngitsoortarneq pillugu ajornartorsiutip iluarsiviginisaanut utoqqaat illuat qanoq naleqqunnerpaamik aaqqiissutissanik ujartuinissaq pillugu Avannaata Kommuniani ingerlatsivik utoqqaat illuanit oqaloqatigineqassasoq.

Kommunip oqaaseqaataa tusaatissatut tiguara immikkoortumullu tassunga attuumasumik allamik iliuuseqaqqinnanga.

8. Tupap pujuannik najuussuinissamut illersuineq

8.1. Utoqqaat illuata initaanik misissuiartortut alakkarterineranni ineeqqaniit torsuusaniit ersarissumik tupasunni sakkortooq maluginiagassaavoq.

Pujorsunni ajoqutaasoq pingaartumik illup pisoqartaani naqqup ataani immikkoortortaminngaaneersoq narlanngunarpoq.

Misissuiartornermi pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartut kaammattorneqarsimasut pujortartillutik iniminnut matu matoqqatittassagaat, pujortareeraangamillu ini silaannarissartassagaat. Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, sulisut oqarfigineqarsimasut najugaqartut pujortartillugit ikiuinissaminnut itigartitsisinnaasut, kiisalu najugaqartoq qinnuigalugu sulisut inigisaanut isinnginnerini ini silaannarissartaqqullugu.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq, illup nutaanngitsortaani silaannarisarfik iluamik atuutaanngitsoq.

Misissuiartortunit maluginiarneqarpoq, utoqqaat illuanni torsuusarsuarni silaannarmik saliissuteqartoq. Silaannarmik saliissutit arlaqartut displayerianiit (allannerit kisitsisillu erserfia) takuneqarsinnaasoq, silaannaap pitsaasusia assut pitsaanngitsuusoq.

Sulisut, najugaqartut qanigisaasullu misissuiartortunit oqaloqatigineqartut tamangajammik oqaatigivaat, putsumik ippingiatuuteqarlutik, aammalu tupap pujuannik najuussuineq misigisarlugu.

Najugaqartumit oqaatigineqarpoq, illup nutaanngitsortaata naqquani immikkoortumi najugaqarnikuulluni, putsulli annertuneranik ippingiatuuteqarnini pillugu nuutinneqarsimalluni.

8.2. Oqaatigissavara, pujortartarnermik inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15, 26. maj 2010-meersumi (matuma kingorna pujortartarneq pillugu inatsit) ilaatigut makku ersersinneqarmata:

”§ 5. [...]

Imm. 2. Paaqqinniffik paaqqinniffimmi sulisut najugaqartullu allat pujortanngikkaluarlutik tupap pujuunik najuussuinissaannut illersorniarlugit sunniuteqarluartunik suliniuteqassaaq. Paaqqinniffiup najugaqartut peqqusinnaavai sulisut ineeqqami inissiamiluunniit namminerisatut angerlarsimaffittut atuuttumi isersimatillugit pujortaqqunagit.”

Pujortartarneq pillugu inatsit piareersarlugu suliani § 5 pillugu immikkut oqaaseqaatini ilaatigut makku ersersinneqarput:

”Sukumiisumik qulakkeerinninnermut tunngatillgu pisuni ataasiakkaani nalilii-neq apeqqutaavoq. Ineeraq namminerisamilluunniit inigisaq pujortarfiusoq sulliviup iluani init allat eqqarsaatigalugit soorunami matuneqarsinnaa-suussaaq. Tamatuma saniatigut ineeqqat ataasiakkaat pujortareernerup kingornatigut silaannarissarneqartassasut suliffeqarfiup peqqusissutigisin-naavaa. Sulisut najugaqartullu sinnerisa illersorneqarnissaat qulakkeerniarlugu annertunerusumik suliniuteqartoqarnissaa pisariaqartinneqarpat inini ataasiak-kaani pisariaqarneratut annertutigisumik silaannarissarfilersuisoqarsinnaavoq. [...].”

8.3. Maluginiarpara utoqqaat illuanni najugaqartunut iniminni pujortartunut iniminut matunik matuseqqusisarnikkut silaannarissaaqqusisarnikkullu kiisalu silaannarmik saliissutitik ikkussuinikkut tupamik najussuineq pinaveersaartinniarneqartoq.

Misissuiartortuniilli isumaqarfigineqarpoq, pujortartarnermut tunngatillugu najugaqartut iniminik silaannarissaaneq ajortut aammalu iniminut matu matuneq ajoraat. Misissuiartortunitaaq nalilerneqarpoq, iluamik silaanna-rissarsinnaannginneq ajornartorsiummut annertusaataasoq.

Misissuiartortut namminneq takusaat aamma sulisuniit, najugaqartuniit qanigisaasuniillu oqaatigineqartut tunngavigalugit, illup nutaanngitsortaani tupamik najuussuinermit pinaveersaartitsiniarnerit pitsaarpiannngitsutut nalilerpara.

Paasisara unaavoq, 2024-ip aasaanerani illup nutaanngitsortaata iluarsar-tuunneqarnissaa pilersaarutaasoq, ilaatigut silaannarissarfiit atuutaanngitsut eqqarsaatigaslugit iluaqutaanissaa siunertaralugu.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut oqaatigineqarpoq, illup nutaanngitsortaani inini ataasiakkaani silaannarissarfiit taarsersorneqarsimasut kiisalu silaannarmut saligutininik pilersorneqarsimasut.

Inassutigissavara, utoqqaat illuani qulakkeerneqassasoq, najugaqartut pujortartillutik iniminnik silaannarissaasarnissaat aammalu matuminnik matoqqatittarnissaat.

Pissutsimut tassunga attuumasumik allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

9. Illumi malittarisassat najugaqartut namminneq aalajangersagaat

Illumi malittarisassat, najugaqartut namminneq aalajangersagaasa assilineranik utoqqaat illuat noqqaavigisimavara, taakkuali sulitigunngilakka.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartut pulaartoqartarneq pillugu killiliussanik aalajangiussaliorimasut, paaserpiannngilarpulli sunaqqissaq isumaqatigiissutaasimanersoq.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut nalunaarutigineqarpoq, najugaqartut ataatsimiinnissaat pillugu najugaqartut ilisimatinneqarsimasut, tassani eqqartorneqassallutik illup iluani malittarisassat.

Pissutsimut tassunga attuumasumik allatigut iliuuseqaqqissanngilanga.

10. Illup utoqqaat illuattut piukkunaateqarnera

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, illup nutaannginnertaa arlalippassuarnik unamminartoqartinneqarpoq, tassami illu nutarsarneqarnikuunngimmat.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, utoqqaat illuanni kalerrisaarutit nutaanngitsuusut qanganisanngornikuusut, taamaalillunilu arlaat aserorpat taartis-sanik pisinissaq ajornarluni. Ilaatigut imaappoq, najugaqartumit kalerrisaarisoqarpat, kalerrisaarutip qullia najugaqartup iniata silataaniittoq ikisinnaaneq ajortoq. Allaffimmiit inimi sorlermi kalerrisaarut ikinneqar-nersoq takuneqarasinnaavoq, kisiannili sulisut allaffimmukaqqaarlutik aat-saat takusinnaasarlugu. Kalerrisaarut najugaqartunit ataatsikkut nusunne-qarpat, takuneqarsinnaanngilaq inimi sorlermiit kalerrisaarut ikinneqar-nersoq.

Pisortaqatigiinnit aamma oqaatigineqarpoq, illup pisoqartaata ilaani immik-koortortaq silaannarissarfeqanngitsoq, taamaattumillu illup ilua assut silaannaluttartoq.

Pisortaqatigiinnit aamma oqaatigineqarpoq, illup nutaanngitsortaani igalaat ussiittut. Utoqqaat illuani ininik alakkarterinermi najugaqartut ilaata inaani igalaaq pisortaasumit takutinneqarpoq, naak matoqqagaluartoq igalaap sinaaniit ammaneratigut silammut isigiffiusinnaasoq. Misissuiartornerup nalaani ini taanna najugaqarfigineqanngilaq.

Misissuiartornerup nalaani utoqqaat illuanni elevatori atorsinnaavoq. Pisortaqatigiinniilli oqaatigineqarpoq, piffimmi sivilisuumi elevatori aseroqqasi-masoq, taamaattumillu illup nutaanngitsortaani init quleriit allersaani immikkoortuni najugaqartunit utoqqaat illuat qimanneqarsinnaaneq ajortoq.

Alakkarterinerup nalaani pisortaqatigiinnittaaq sulisut perusersartarfiat pequusivittut atorneqartoq takutinneqarpoq. Pisortaqatigiinnit aamma oqaatigineqarpoq, sulisunut immikkut isersimaartarfeqanngitsoq, taanna kommunimit allaffittut atulersinneqarsimammat. Uanga ombudsmanditut aalajangiisinaanngilanga illu suna kommunimit utoqqaat illuattut atorneqas-sanersoq, sorluttaaq sunniuteqarfigisinnaanngikkiga iluaqutissaasinnaasut kommunimit qanoq atorneqassanersut.

Maluginiarpara, pisortaqatigiinnit oqaatigineqartoq, illup nutaanngitsortaa 2024-p aasaanerani iluarsartuunneqarnissaa pilersaarutaasoq.

Maluginiarpara, utoqqaat illuat kommunimi teknikkeqarfik suleqatigalugu najugaqartut inaanni kalerrisaarutinik nutarsaanissaq taarsersuinissarluunniit pillugu pilersaarusionerq aallartinneqarsimammat.

Kaammattuutigissavara, utoqqaat illuata aamma kommunip oqaloqatigiis-sutigalugu isumaqatigiissutiginiassagaat illup nutaanngitsortaata utoqqaat illuattut atussallugu piukkunnarnersoq, ilaatigullu pitsanngorsaataasinnaa-sunik aallartitsisoqassanersoq.

Immikkoortumut tassunga attuumasumik iliuuseqaqqissanngilanga.

11. Nakorsaaitit ullui qaangiutereernikut

Misissuiartornermi misissuiartortut utoqqaat illuani nakorsaataasivik alak-karpaat. Nakorsaataasivik parnaaqqavoq, pisortaqatigiinniillu oqaatigine-qarpoq, pisortaq taavalu pisortap tullersortaa kisimik nakorsaataasivimmut matuersaateqartut

Nakorsaataasiviup misissuataarnerani misissuiartortut nakorsaatinik ullui qaangiutereersimasunik nassaarput.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, utoqqaat illuanni najugaqartut nakorsaa-taasa ullussaat ataavartumik misissorneqartartut.

Pisortaqatigiinnittaaq oqaatigineqarpoq, Upernavimmi peqqissaavik arlale-riarluni nakorsaatinik ullui qaangiuterteersimasunik tunniussisartoq.

Paasinninnera unaavoq, utoqqaat illuat nakorsaaitit ullui qaangiutereernikut pillugit peqqinnissaqarfimmik oqaloqatiginnissimasut, kisiannili peqqinnis-saqarfimmiit utoqqaat illuat oqarfigineqarsimasoq nakorsaatinik allanik tunniussassaqaratik.

Uanga ombudsmanditut utoqqaat illuanni najugaqartunut nakorsaatit tamakua ullui qaangiutereernikut tunniunneqartartut, peqqissutsikkut ulorianaateqarsinnaanerat eqqarsaatigalugu illersorneqarsinnaanersoq naliliivigissalugu tunngavissaqanngilanga.

Taamaammat tamanna pillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia ilisimatinnikuuara.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut nalunaarutigineqarpoq, peqqinnissaqarfik suleqatigalugu utoqqaat illuanni pisortaasoq, utoqqaat illuanni nakorsaataasivimmi iluarsaassimasoq, nakorsaatillu utoqqaat illuanni najugaqartunut atugassiaanngitsut tamaasa piiarneqarlutik.

Pisumut tassunga attuumasumik iliuuseqaqqissanngilanga, tassa pisoq pillugu Nunatta Nakorsaaneqarfianut ilisimatitsereernikuugama.

12. Najugaqartut aningaasaataannik nakkutiginninneq

Misissuiartornerup nalaani pisortaqatigiinit oqaatigineqarpoq, utoqqaat illuanni najugaqartut ilaasa aningaasaqarnerat pisortamit aqunneqartoq.

Pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq, najugaqartut, aningaasaqarnerat pisortamit aqunneqartoq, aningaasaqarnikkut ikiorneqarnissamik namminneerlutik nalunaartartut. Pisortamit oqaatigineqarpoq, najugaqartut aningaasaataat, kortit akiliutit utoqqaat illuata aningaasaasiviani pisortamit ittujaaqatinneqartartut. Najugaqartut aningaasanik tigatoriaannarnik tiguseriaannaasartut aammalu najugaqartut sinnerlugit niuerniarnissamik sulisusut noqqaavigineqartartut.

Pisortamittaaq oqaatigineqarpoq, najugaqartut aningaasanik qanoq amerlatigisunik aninngaasaasivimmiititaqarnerat malinnaaviginiarlugu mappilior-toqarnikuusoq, tassani takuneqarsinnaalluni najugaqartut qanoq aningaasaateqartiginersut aammalu qanga aningaasanik tiguisoqarsimanersoq. Pisortamit oqaatigineqarpoq, taamaaliornikkut najugaqartut kontop imarisai sinnerlugit atuinnginnissaat qulakkeerneqartartoq

Pisortamit oqaatigineqarpoq, najugaqartut aningaasaataannik toqqorsimattitsisarneq aqutsinerlu allaganngorlugu najugaqartunut isumaqatigiissusiugaanngitsoq.

Ersarissumik paasisara unaavoq, najugaqartut, aningaasaqarnermikkut pisortamit aqunneqartut tamarmik aaqqiissut taanna akuersissutigisimagaat. Maluginiagarali unaavoq, akuersissuteqarnermi piumasaqaataasoq, inuup paasisinnaasariaqaraa sumut akuersissuteqarnerluni.

Nalunaarusiami uani saqqummiussaagallartoq tunngavigalugu kommunimit uannut nalunaarutigineqarpoq, najugaqartut aningaasaataannik aqutsinissaq pillugu malittarisassiortoqarsimasoq, malittarisassallu taakkua utoqqaat illuanni sulisunut saqqummiunneqarsimasut.

Kaammattuutigissavara, pisortaqaatigiit allakkatigut allatseqarfimmut isumaqatigiissummik sanassasut, najugaqartup puiguttortunngorsimanngitsup aningaasaqarnikkut iliuuseqarfigineqartariaqalernissaa eqqarsaatigalugu.

Utoqqaat Illuannit oqaatigineqartut tusaatissatut tiguakka pisumullu tassunga attuumasumik iliuuseqaqqissanngilanga.

13. Malitseqartitsineq

Utoqqaat Illuat qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Nalunaarusiap matuma assilinera Avannaata Kommuniani ingerlatsivimmut ilisimatitsissutitut nassiuppara.

Suliaq Upernavimmi Utoqqaat Illuanik misissuinerlut tunngasoq matumuuna inaarlugu suliarineqartutut isigaara.

Nalunaarusiaq manna 2025-mi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqummiunneqarumaarluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingorna Ombudsmandi pillugu inatsit) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqarttarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataani pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuuseqarnersut suliassaminilluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqarsinnaalluni suliamilu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq ombudsmandip misissuinerata takutippagu ombudsmandi Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut kommunalbestyrelsimulluunniit suliaq pillugu nalunaaruteqassaaq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuineranut atatillugu –

Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaananut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.